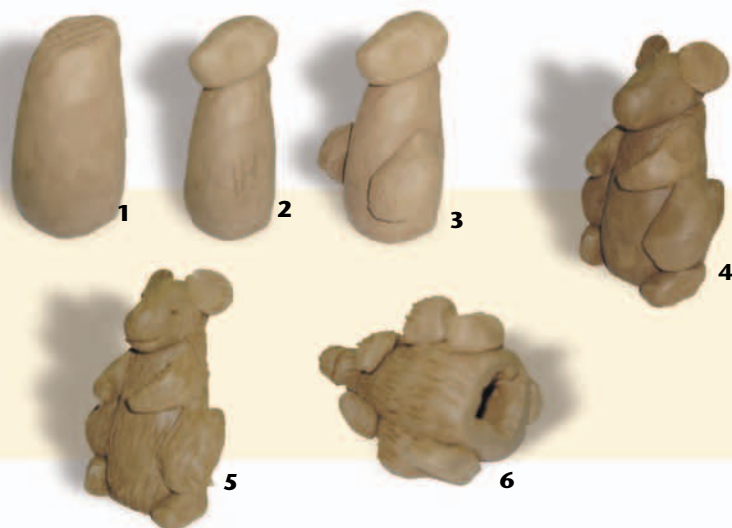

β. Η συνθετική μέθοδος- Η τεχνική της προσθετικής

► Περιγράψτε την πορεία δημιουργίας των έργων.

Ένα πήλινο έργο μπορεί να γίνει με την ένωση των επιμέρους κομματιών του που πλάθονται χωριστά και κολλούνται, αφού πρώτα χαράξουμε τα σημεία επαφής με οδοντογλυφίδα ή πιρούνι και τα βρέξουμε με πινέλο ή με τα δάχτυλα.

Οι συρμάτινες ή ξύλινες **γλυφίδες** είναι εργαλεία με τα οποία **σχεδιάζουμε** ή **λειαίνουμε** τις επιφάνειες ή αφαιρούμε τον πηλό από τα έργα. Όταν τελειώνουμε ένα **συμπαγές** πήλινο έργο, το αναποδογυρίζουμε και με τις γλυφίδες **αφαιρούμε τον πηλό από το εσωτερικό του**, για να γίνει κούφιο και να μη σκάσει κατά το ψήσιμο.

Μπορείτε να δοκιμάσετε να πλάσετε τα δικά σας πήλινα έργα.

5. Πηλός

γ. Η συνθετική μέθοδος- Η τεχνική του κορδониού

1

► Παρατηρήστε τις εικόνες και περιγράψτε την πορεία δημιουργίας των έργων.

2

► Σε ποια σημεία της περιφέρειας γίνονται οι ενώσεις των κορδονιών;

3

4

5

6

7

8

9

Αν θέλουμε να γίνει περισσότερο σταθερό και συμπαγές το έργο μας, ενοποιούμε τα δακτυλίδια των κορδονιών με βρεγμένα δάχτυλα ή με μια πλατιά ξύλινη γλυφίδα.

- Πώς στάθηκαν όρθια τα μαλακά πήλινα κορδόνια στα διπλανά έργα;
- Πού ακουμπούσαν μέχρι να σκληρύνουν;

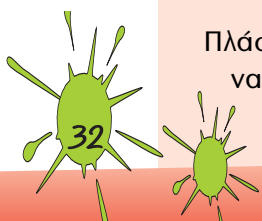

10

11

Πλάστε πήλινα κορδόνια και φτιάξτε αγγεία ή φανταστικές μορφές. Θυμηθείτε τι πρέπει να κάνετε, για να πετύχετε σταθερές ενώσεις. Οι σταθερές ενώσεις είναι το δεύτερο κριτήριο αξιολόγησης ενός πήλινου έργου!

δ. Η μέθοδος του καλούπιού- Η τεχνική του πλάστη

1

Κυλώνοντας τον πλάστη πάνω σε πηχάκια μπορείτε να ανοίξετε τον πηλό σε φύλλα.

- ▶ Τι μπορείτε να κάνετε με τα φύλλα;
- ▶ Αφού παρατηρήσετε τις εικόνες να περιγράψετε την πορεία δημιουργίας των έργων.

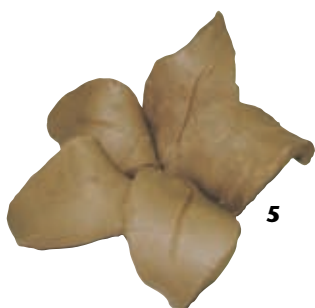
2

3

4

5

6

7

Όταν χρειάζομαστε περισσότερα από ένα πανομοιότυπα έργα, χρησιμοποιούμε καλούπια.

8

9

10

11

12

- ▶ Παρατηρήστε πώς απλώθηκε το πήλινο φύλλο μέσα στο καλούπι και πώς κόπηκαν οι άκρες του φύλλου που εξέχουν του καλούπιού.
- ▶ Πώς νομίζετε πως θα κατορθώσουμε να ξεφορμάρουμε το πήλινο μολ από το πλαστικό καλούπι;

- ▶ Με ποιους **τρόπους διακοσμήθηκαν** τα πήλινα φύλλα των διπλανών εικόνων;

13

14

Εσείς τι θα φτιάξετε μ' ένα φύλλο πηλού;

α. Η οργάνωση των στοιχείων μέσα στο κάδρο

Η θέση που τοποθετούνται οι μορφές στο χώρο του πίνακα και η απόσταση από την οποία κοιτάζει το θέμα του ο ζωγράφος παίζουν σημαντικό ρόλο στο τελικό αποτέλεσμα.

- ▶ Ένας ζωγράφος θέλησε να ζωγραφίσει το **πορτρέτο** του μεσαίου κλόουν. Χρησιμοποιώντας το χάρτινο **παράθυρο*** πειραματίστηκε αναζητώντας τη σωστή θέση του προσώπου μέσα στο **πλαίσιο**. Ζητά τη βοήθειά σας, για να κάνει την κατάλληλη επιλογή.

2

3

4

- ▶ Πάρτε ένα μολύβι και στη μέση κάθε πορτρέτου (εικόνες 2-7) σχεδιάστε ένα μικρό σταυρό, για να φανεί το **κέντρο** κάθε **κάδρου**. Έπειτα παρατηρήστε σε ποιο σημείο της φιγούρας (του κλόουν) πέφτει ο σταυρός. Περιγράψτε ποιο **πορτρέτο** της σύνθεσης είναι τοποθετημένο «σωστά», σε **σχέση** με το **μέγεθος** και το **χώρο** που καταλαμβάνει ο πίνακας.

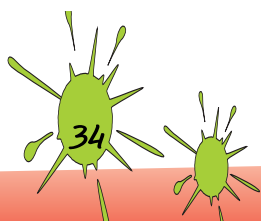
5

6

7

Β. Οι καλλιτέχνες συνθέτουν έργα

Η σύνθεση ενός έργου μπορεί να χαρακτηρίζεται από τη **συμμετρία**, την **ισορροπία**, την **ενότητα** (ομοιομορφία χρωμάτων, σχημάτων κ.λπ.) καθώς και από την **ποικιλία** (διαφορετικό μέγεθος, χρώμα, σχήμα κ.ά.)

- ▶ Παρατηρήστε τις εικόνες 1 και 2. Ποιο είναι το **κεντρικό στοιχείο τους** (φιγούρα, αντικείμενο); Αν οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούσαν αντίθετα σχήματα κάδρων από αυτά, πως θα ήταν τα έργα;
- ▶ Πώς τοποθέτησε ο Θεοτοκόπουλος τα πρόσωπα ή τα πράγματα και η σύνθεση είναι συμμετρική; Ανακαλύψτε τον **αόρατο άξονα*** της συμμετρίας του.
- ▶ Με ποιον τρόπο ο Λύτρας τοποθέτησε τα πρόσωπα και τα πράγματα γύρω από το τύμπανο, έτσι ώστε να επιτύχει στη σύνθεσή του την ισορροπία; Κρύψτε με το δάχτυλό σας και απομακρύνετε (με τη φαντασία σας) από τη θέση του όποιο πρόσωπο θέλετε. Τι εντύπωση σας προκαλεί η σύνθεση τώρα;

1. Δ. Θεοτοκόπουλος.
Η Στέψη της Παναγίας 1591.

- ▶ Μπορείτε να εντοπίσετε τα στοιχεία της ενότητας και της ποικιλίας στις εικόνες 1 και 2;

2. Ν. Λύτρας. Τα κάλαντα.

Αφού επιλέξετε το θέμα του έργου σας, να αποφασίσετε αν θα αναπτύξετε τη σύνθεσή σας σε οριζόντιο ή κάθετο χαρτί. Να χρησιμοποιήσετε στο έργο σας δύο τουλάχιστον από τις παραπάνω αρχές που πρέπει να έχει μια καλή σύνθεση.